

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง หรือเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานของ สสวท. ในรูปบริษัทจำกัด

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๕๑๐๖/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความว่าสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ตามพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สามารถหารายได้เพื่อพัฒนาองค์กรและลดการพึ่งพางบประมาณของรัฐซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด ดำริจะจัดตั้งหน่วยงานในรูปบริษัทจำกัดขึ้นแทนสำนักพัฒนาธุรกิจที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน เพื่อหารายได้เพิ่มเติมจากทรัพย์สินทางปัญญาของ สสวท. ตลอดจนพัฒนา กิจกรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยหน่วยงานที่จะจัดตั้งขึ้นที่ สสวท. จะเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทนี้ทั้งหมด การบริหารจัดการจะอยู่ในรูปของบริษัทจำกัด มีข้อบังคับและระเบียบของตนเองที่ออกโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารบริษัทฯ ไม่ใช่ข้อบังคับและระเบียบของ สสวท. อีกต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการคล่องตัวและมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับธุรกิจเอกชน ในการนี้ สสวท. ได้หารือกับที่ปรึกษากฎหมายเอกชน (บริษัท ที่ปรึกษากฎหมายอินเทอร์เน็ต จำกัด) และที่ปรึกษากฎหมายของ สสวท. ซึ่งเป็นอัยการจังหวัดประจำกรม สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งทั้งสองหน่วยงานมีความเห็นแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

๑. ที่ปรึกษากฎหมายเอกชน (บริษัท ที่ปรึกษากฎหมายอินเทอร์เน็ต จำกัด) เห็นว่าการที่ สสวท. เป็นนิติบุคคล เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ และพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้ให้อำนาจตามมาตรา ๙ (๓) ในการกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา ๗ ซึ่ง สสวท. สามารถทำความตกลงร่วมมือ หรือร่วมทุน ซึ่งหมายถึงการตกลงหรือเข้าไปถือหุ้นร่วมกับบุคคล นิติบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศได้ ถึงแม้ว่าจะไม่มีกำหนดไว้ชัดแจ้งในกฎหมายให้ สสวท. กระทำได้

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๒๐๐๙ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

และในสภาวะการณ์ปัจจุบัน องค์การของรัฐควรพยายามหารายได้เพื่อลดการพึ่งพางบประมาณแผ่นดินซึ่งมีอยู่จำกัด

๒. ที่ปรึกษากฎหมายของ สสวท. (สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด) เห็นว่า สสวท. ไม่อาจจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายสื่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพราะมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ได้ให้อำนาจไว้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะดำเนินการต่าง ๆ ได้ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ ตลอดจนถึงกิจการที่เกี่ยวข้อง จำเป็น หรือเป็นการส่งเสริมการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของ สสวท. เท่านั้นโดย สสวท. มีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติสถาบัน

^๑ มาตรา ๗ ให้สถาบันเป็นนิติบุคคลและเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ริเริ่ม ดำเนินการ และส่งเสริมการค้นคว้าและวิจัยหลักสูตร วิธีสอน และประเมินผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา

(๒) ส่งเสริมและดำเนินการฝึกอบรมครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๓) ส่งเสริมและดำเนินการค้นคว้า ปรับปรุง และจัดทำแบบเรียน แบบฝึกหัด เอกสารทางวิชาการและสื่อการเรียนการสอนทุกประเภท ตลอดทั้งประดิษฐ์อุปกรณ์เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๔) ส่งเสริมและดำเนินการประเมินมาตรฐานแบบเรียน แบบฝึกหัด เอกสารทางวิชาการ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

^๒ มาตรา ๙ ให้สถาบันมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถิ่นกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้

(๒) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗

(๓) ทำความตกลง ร่วมมือหรือร่วมทุนกับบุคคล นิติบุคคล องค์การหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๔๑ การที่ สสวท. จะจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นเพื่อดำเนินการในเชิงพาณิชย์ เพื่อแสวงหารายได้จากทรัพย์สินของ สสวท. นั้น เมื่อพิจารณาถึงความมุ่งหมายในการจัดตั้งบริษัทจำกัดแล้ว เห็นได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวมีลักษณะเป็นกิจการที่กระทำไปเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี อันเป็นกิจการที่ สสวท. มีอำนาจกระทำได้ตามมาตรา ๗^๓ รวมทั้งเป็นกิจการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙^๔ (๓) และ (๘) ด้วย สสวท. จึงอาจจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้น เพื่อดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ของ สสวท. ได้

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๔๕

(๔) จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์ปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา สำนักงานสาขาในส่วนภูมิภาค ห้องสมุด และพิพิธภัณฑ์สถานเพื่อรวบรวมตัวอย่างอุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นหลักฐานอ้างอิง และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๕) ให้ประกาศนียบัตรและหนังสือรับรองในกิจกรรมที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบันตาม มาตรา ๗

(๖) รวบรวม จัดพิมพ์โฆษณา และเผยแพร่ความรู้ กรรมวิธี และข่าวสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และงานอื่นของสถาบัน

(๗) จัดให้มีทุนเพื่อการศึกษา การค้นคว้า การวิจัยและพัฒนา ตลอดทั้งการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี

(๘) ดำเนินกิจการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น